

František Ondříček.

z Dunova Nové vlny.

Ondříček, jak známo, jest rozený hudebník. Jeho otec a celá rodina byli hudebníci. Bratr jeho hraje v bostonském orchestru symfonickém první housle a někteří hudebníci tvrdí, že by byl dohonil ne-li předhonal bratra Františka, kdyby byl měl takovou příležitost. Rozumní lidé na taková "kdyby" málo kdy věří. Rodina Ondříčkových neobyčejně hudební nadání Františkova a skládala do něho největší naději.

František jest malý, ale srostlý postarý. Objemná a masivní hlava pokrytá hustými dlouhými vlasy tmavé barvy, sedl na širokých ramenou. Ve fraku vyhlíží menší a štíhlý, v domácím "saku" zdá se být při těle, skoro zavslitý. Tvář má typický slovanskou. Široké a vysoké čelo, oči poněkud vpadlé, nos plošný, značné líní kosti, — pod nose silný knír, bradu o energii svědčící, rty plné, oblíbené pak široké, jaký v dáme u Rusů, leč výrazu velmi sympatického. Živé a pronikavé oči za hovoru, zvláště když se rozchřívá předmětem, mu jen hraje s lesknou se neobyčejně, skoro fosforově svítlem. Ta mocně klenutá lebka chová velký a silný mozek, z něhož těma podivuhodněma očima sází na vás vášněný genies. Všecko vidí, nic mu neujde, zdá se jako by měl oči i vzadu.

Celé jeho chování jest, nechceme říci neklidné, ale pohyblivé: neposedí, nepostojí dlouho. Když jsme jej v hotelu navštívili, přecházel za hovoru ne tak hbitým jako pevným energickým krokem, a jen na chvíli usedal, spíše pro změnu než aby si odpočinul. Ti zpravodajové američtí byli mu divní. Právě přinesl mu černoch na podnosu navštívenku od jednoho. "Co jen chtějí?"

"Podívat se na vás a vypsat všecko dopodrobna co na vás a kolem vás vidí. Americké čtenáře takové klepy a podrobnosti o znamenitých mužích nesměrně zajímají", podotkl jsem.

"To by mohl také napsat, že jsem práva —"

Nedomluvil. Vešel obchodník nějaký s houslemi, přál si je mlti od Ondříčka pochváleny a mimo to byl žádostiv jeho podpisu (autografu).

Ondříček postesk si na nedostátek oddechu, a každý mu uvěřil. Ač se tu cestuje pohodlně, přece jen spaní v jedoucím vagoně není pohodlným odpočinkem. Po takové cestě má se připravit na večerní koncert zkouškou se svým akompanistou, nějakou zpěvákem neb zpěvačkou a pak večer hrát pět šest čísel, mezi nimiž nalezájí se tak velké jako na příklad slavný Mendelssohnův koncert o 3 větách, jenž trvá samostatně 45 minut. Ač na Ondříčkovi nebylo v Clevelandu znáti únavy pokud hrál, — musel se po odstoupení a jeviště převléci, jak se spotil. Pak mnozí mysli, že hra jeho není — práce, nýbrž legrace.

Chová se nenuceně a na pána si nehraje, jak by se třeba předpokládalo u virtuosa, jenž hrál před nejvznešenější společností evropskou, jemuž vzdávali nadšenou chválu největší umělci, jež opěvali básníci a k němuž i korunované hlavy se milostivě sklonili. Když tak po odbytém koncertu stouje s bratry Čechy maje před sebou sklenici pilsenského a pivovarnou podnikou čepičkou, jež jí (té sklenici) aluší jako boubelaté kuchařce blíží šepceček, — když se rozjařuje hovorem vlasteneckým, — nelze si představit společněka prostomilejšho. Do rána byste s ním vyseděli, — a on by také od vás nepospíchal, neb takový český večer jest mu odpočíváním nejmladším a jediným.

Ondříček pravil: "Vidím, že muse srovnávají s Remenyim. A přece v Evropě nepokládá Remenyiho žádný

hudebně vzdělaný člověk za opravdového umělce, nýbrž jen za polozákána."

"Když muse přirovnávají k Yaasi-mu, jakoby mu tím prokazovali zvláštní čest, aš musí doznati, že moje umění není nikterak menší."

Ondříček nechtěl říci, co jako umělec sít. Yaasi je veliký umělec, avšak Ondříček má některé přednosti, jež uznal na př. i vzdělaný hudební kritik zdejšího německého deníka. Ondříčekův ton jest čistý jako zvón, i v polohách nejvyšších a i za kobylikou a ve flagioletu, kde i největší houslisti nedoveleou vyvarovat se protivného škrátání.

"Čech, chce-li v cizině vyniknout, musí umět desaterkrát více než umělec domácí neb jiný, uznáné národnosti. Kdo s uměním svým nebyl v cizině, zejména v Německu a v Anglii, ten nemá ponětí, jaké ohromné předstávky jest mu překonati. V Německu pronikne český umělec jen tehdy, když domácí umělci jsou hluboko pod ním a kritika nechce se blamovat."

"Ani ve vlasti nemají vynikající umělci na rážích ustáno. Nežli umělec politický stranák, vytkají mu vládnost a klóní li se k ně mu oné straně české, nevězí na tu druhá. Dvořák měl doma těžké postavení. Teprve když v Anglii zvláště, počali jej uznávati i ve vlasti. Smetana jest skladatel abyech tak řekl národních, proto jej Němci uznali dříve než Dvořáka, v němž se bál konkurenta Beethovenovy slávy. — Dvořák jest universální. Smetana a Dvořák mají se k sobě podobně jako Čech a Vrchlický, — oba velebí, leč každý ve svém způsobu."

"Zpráva, již své doby "Dennice" přinesla o mé návštěvě u Paganiniho syna v Parmě a již "Národní Listy" otiskly, nebyla anekdota, nýbrž pouhá pravda a všecko se sběhlo tak, jak v "Dennici" stálo. Mladší Paganini, uslyšev mou hru, vzal mne na radnici a vymohl mi tam povolení popatřit na tvář nesmrtelného mistra. Zmínují se o tom proto, že se o tom psalo jako by to byla anekdota vymyšlená k účelu reklamy."

Ondříček jest ryzí Čech a ryzý vlastenec. Když zavedena řeč na příkoří, jež musí Čechové snášet od národních odpůrců, kteří kontrolují rakouskou vládu, jen mu zraky planuly. Slovaanskou myšlenkou jest prochný, jen že se dává na Rusko jinak než naši Věslované a Rusomilci. Byl na Rusi několikrát a měl příležitost seznati je z blízka. Věř i její velikou budoucnost, avšak ví, že Čechové musí sobě sami pomoci, všecko spolehnán na Rusko jest blud a sice škodlivý. "Na Rusi neznají Čechů ani vzdělané třídy. Jen tak zvaní Věslované mají o nich jakés také ponětí, tí však by žádali od nás, abychom přijali nejen jejich jazyk, ale i jejich pravoslaví, neb Rus nedoveče si Slovana představit jinak než s pravoslavou vřvou, která jest neodlučitelná od jeho národnosti. — Velkokníže Konstantin Nikolajevič, známý co veliký Slovan, oslovil mne německy, když jsem mu byl představen a žasnul, když jsem mu odpověděl po rusku a francouzskému rozhovoru přednost jsem dával před německým. Na Rusi myslí totiž, že čeští vzdělaní jsou vlastně už Němci." — Čechové jsou nejvzdělanější Slované, třebas Rusové a Poláci měli bohatší literaturu. Čechové jsou nesmírně nadaní, — v Rakousku a v cizině vynikají ve všech oborech. "Nejtalentovanější národ", opakoval několikrát. "Já se o tom přesvědčil. Jen kdyby byli pevnějšího charakteru, — avšak nelze se tomu nedostatku diviti, vysvětluje se s dostatek staletým útlakem a ponížěním".

O Americe má zvláštní ponětí. V hudbě pokulháva více než 50 let za Evropou. "Tak, již čtyři léta jete tu a dosud jste se nezbláznili?" vy-

hrklo mu, když viděl, že p. M. přes ten "dlouhý" pobyt v této zemi zachoval si zdravý rozum. Ten shon a chvat se mu nelíbí, jako ládnému cizinci. "Honi muse div nepádu", stěžoval si. "Z výhledu na západ, ze západu na východ, — přes den koncert a skoušení — hrozo!"

Při této příležitosti uvádíme, že pořadatel koncertu Ondříčkova dali přeložiti ze Světovora životopis slavného mistra, jež pak tiskem vydali a poštou do amerických rodin rozoslali. Překlad se vřcenou ochotou pořídil známý překlad český p. Tom Pivoňka, jemuž budíž tato projeven dík.

Jak se kde soudí o změně v Bulharsku.

Z Říma píše se N. L.: Ve zdejších kružích, oboznamených a tím, co se děje ve Vatikáně, ujišťují, že papež nevyloví klatbu nad Ferdinandem Kobarským a ne vyobcuje ho z církve, ale přestane na tom, že římsko-katolickému duchovenstvu v Bulharsku zapoví vzpomínati při modlitbách knížete Ferdinanda, jakož i udíleti mu svátosti. Avšak s vládou bulharskou a s Ferdinandem jako panovníkem Vatikán styků nepřeruš, nechť je přivediti napjetí, které by učinilo konec katolické propagandě v Bulharsku, od níž si římská stolice slibuje neměně, než si trojspolkové státy v nedávých letech slibovaly od vlivu svých diplomatických zástupců v Bulharsku. Také o manželství rozvod kněžny Marie Luízy s knížetem Ferdinandem do opravy nešlo. Jen otec její, vévoda Parmský, přerušil styky s Ferdinandem a zajistě to nebude na dlouho. Matka Ferdinanda, kněžna Klementina, přesvědčila svou snachu, že se musí vrátiti k muži svému. Za nedlouho zajistě i vévoda Parmský nabude přesvědčení, že jeho zet zachoval se zcela rozumně; byt Boris Trnovský už dvě léta katolíkem a otec jeho to k uznání nepomohlo — a hle, sotva se stal pravoslavným, všecko se obrátilo! Záznaky takové působí převratně i na myslí nejpevnější věřící.

Cestu do Vatikánu kníže Ferdinand nepodnikl proto, aby si vyprosil papežovo dovolení ku zpravoslavení Borisovu, jak mu podsuovaly listy, chtějící ho líciti naivním. O pravoslaví Borisovu bylo vše ujednáno již před lednovou cestou Koburkovou a také papež věděl už, co se stane. Avšak věděl i Ferdinand, jak papež o jeho kroku smýšlil. Věděl, že ho papež hodlá i vyobcovati i prokletí. Ferdinand mu vyložil, že by tím věci katolické v Bulharsku poslouženo nebylo a že by spíše i on, Ferdinand, byl nucen katolictví se odřiti a přijmouti pravoslaví. Matka Ferdinanda pak účinkovala na papeže tím směrem, že všechnu vinu svedla na Vídeň a Berlín, když jej vlády vídeňská a berlínská přestaly podporovati, nezbylo Ferdinandovi nic jiného, než podrobiti se bulharskému národu a Rusku.

Ve Vatikáně obdrželi zprávy, že Ferdinand Koburský pojedje v březnu do Cařihradu počkávati se sultánovi za prokázanou přízeň. Z Cařihradu odebere se do Petrohradu, aby se poděkoval carovi. V Rusku zůstane přes carskou korunovaci. Při té příležitosti bude uzavřen spolek na výboj a odboj mezi Ruskem a všemi třemi slovaanskými státy na Balkáně: s Bulharskem, Srbskem i Černou Horou. Přídáme-li k tomu ruský protektorát nad Tureckem, jenž de facto je už skutkem, můžeme konstatovati, že Rusko roku 1895 bez jediného výstřelu, jen mírumilovností, dosáhlo ve východní otázce úspěchu ohromného, epochálního.

Účinek tohoto pokojného, mravného vítězství je přímo ohromující. Velmoci spěchají k Rusku a závodí

Zdraví a štěstí

Jdou ruku v ruce. Kdykoliv trpíte

neduhem jater a neporádkem žaludku, neprospěje vám nic lépe, nežli Dr. August Koenigs HAMBURGER TROPFEN,

všeobecně známý německý léčitel.

FRAZER AXLE GREASE.

Nejlepší na světě. Neobsahuje petrolej v nijakém způsobu.

Hleďte! dostat pravý. Ušetří vám vydání čas a práci.

Zkuste "THE FRAZER" na jedné straně vozu a petrolejovou kolmou na druhé a shledáte, že FRAZER vydrží třikrát tak dlouho, jako tato. Zanechte petrolejové kolmazí! Nekupujte žádnou jinou nežli Genuine and Reliable Frazer, v kraléřích, plesávkách, kbelících, srovnáčkách a sudcích. Vyráběna v Frazer Lubricator Co., 31-49 Superior St., Chicago, Ill.

v tom, čím by se mu která zavděčila. Rakousko uznává Ferdinanda Kobarského, jakmile se domůvalo, že čte na očích Ruska přání toho. Anglická královna v trůnní řeči desavouje politiku své vlády v Arménii. Angličané derou se ku šosům Ruska a nabízejí se mu za trochu přátelství ke každým službám; již jim nejde ani o Arménii, ani o Turecko, ani o Bulharsko, ani o to, aby se Srbska a Makedonie udělali si buferové státy, již pomýšlejí jen na zachování svého panství na Suezském průplavu a v Egyptě. Ani proti věrné přítelkyni Ruska, Francii, Angličané něčeho více nemají; aby se jí zavděčili a skrze ni dostali od Ruska laskavý pohled, zůstávají trojspolek neodvratnému osudu. Italové i v tomto případě přidržují se Angličanův, jako svých mistrův: i oni chtějí mlti dobrou vůli s Petrohradem i Paříží.

Majíce ve Vatikáně toto všechné položení Evropy před očima, nepokládají za vhodné, stavěti se samojediní přítke proti Rusku. Kdyby tak učinili, bylo by veta po kralánských snech Lva XIII. o jednotě církvi. Papež chystá novou encykliku na toto téma. Nevou encyklikou, jak se vypravuje, papež sám octne se uprostřed pravoslavného světa, v němž jediném ještě spatřuje křesťanský život. Lev XIII. nikdy nebyl nepřitelem lidského pokroku. Ne pro pokrok odsuzuje evropský západ, nýbrž pro kulturnou jeho hnilobu, pro novopohanský jeho materialism, pro mravnou hnilobu, jež v poslední době odřívá se hávem humanity, ale marně. Na tyto stinné stránky západní civilizace, jichž je prsto východní křesťanstvo, ukáže Lev XIII. ve své nové encyklice.

Také papež vyšle svého delegáta k carské korunovaci. "Glas Crnogoraca" píše o položení na Balkáně. — Mluvení vlády černohorské o významu dokonání obratu v Bulharsku pro obecné politické položení na Balkáně není bez důležitosti; jež Černá Hora strážcem a představitel té národní politiky, která po dlouhých bojích vítězí na všem prostranství mezi Adrií a Černým mořem. Vítězství to jest i vítězstvím Černé Hory. Orgán vlády knížete Nikoly píše mezi jiným: "Rusko trpělivě čekalo, až bulharský národ se nasytí dobrodiním západní Evropy a sám se vzpamatuje. Když se tak stalo, Rusko je přijalo s otevřenou náručí jako zbloudilého syna. Bul-

harsko samo vědomě zaujalo opět svou přirozenou posici a Rusko abrárá plody svého dobrodiní. Naplnilo se srbské přísloví: Kdo drobí, od sebe drobí, t. j. drobty se mu pod rukama ztrácejí. (Narážka na "divide et impera"). Černá Hora nejradostněji pozdravuje tento počátek nové éry na Balkáně pod křídly slovaanského Ruska, a nímž poslední události těsným přátelstvím spojily Turecko. Bulharský národ je se srbským tak blízko zpřízněn, tak splynuly oba na velikém prostoru, že se neví, kde Bulhar přestává a Srb začíná. A kromě krve a vřvy i společný historický osud, i ten, který jsme již prožili, i ten, který se na nás usmívá v budoucnosti, spojuje Srby a Bulhary bratrskou jednotou. Proto každý úspěch bulharský pokládáme i za úspěch svůj, majíce pevnou vřvu v budoucnost naší bratrské jednoty, ve věčné morální zákony, které přemáhají dočasné poblouzení.

Necht se naši společní nepřítelé neodrávají nadějíme ve spor srbsko-bulharský. Směr, který dává moudrý a osvícený sultán Abdul Hamid své vládě ve vnitřní politice, ručí nám, že Srbové a Bulhaři, kteří žijí v říši turecké, budou se přirozeně rozvíjeti, což uspokojí jedno i druhé a bratrsky je usmíví. Černá Hora, Srbsko a Bulharsko pod ochranou mocného Ruska a ve přátelství s Tureckem zatařasí pro vždy cizím vlivům cestu na Balkán. Vyjasňuje se. Na balkánské národy usmívá se lepší budoucnost, neboť ruská politika trpělivosti a míru slaví stále větš a větš triumfy.

Z Berlína píše se Nár. L.: Veřejné mínění německé jest pravoslavím Borisovm. V pravém slova smyslu rozličném. Listy protestantické jdou tu ruku v ruce s katolíky a závodí o palmu náboženského nesení. Všichni, kdo tvrdí, že náboženství stalo se novodobému člověku věcí lhostejnou, jsou tímto případem usvědčeni z nepravdy. Tytéž německé časopisy, které za Stambulu Bulhary velebívaly, ve Ferdinandu Koburském uznávají velmi schopného panovníka, zrovna zrozeného, aby žezlo třímal, náhle obrátily, ani se nesaňče obrat svůj nějak omluviti. Neříká také třeba, neboť obecnostvo německé je v té příčině se svým časopisectvem zajedno. Bulhaři jsou jim najednou divochy a Ferdinand Koburský bibem. Neříká brabství, není sprostáctví, kterého by se němečtí kulturníci štítli, zahrnujce jm Bulhary a jejich knížete. Chováním jejich je pro Slované velmi poučné.